

Становище

за дисертацията на Десислава Андреева Енева „Политическата комуникация в цариградския периодичен печат на българите през 70-те години на XIX век“.

Внушителната по обем дисертация съдържа и огромен фактологически масив, но не той определя нейния цялостен облик. Отличното познаване на възрожденската ни журналистика и на досегашните изследвания върху нея, както и на най-новите теории за медиите и на модерните методи за тяхното изследване са позволили на авторката свободно и уверено да борави с фактите и убедително да аргументира своите нетрадиционни тези. Прилагането на една нова, неприлагана до сега модерна методология при проучването на цариградската ни преса съществено променя досегашната оптика, характерна за традиционните изследвания.

Но тя не им се противопоставя, а ги надгражда и това е още едно свидетелство за зрелостта на възприетият подход от дисертантката.

Особено внимание и най-висока оценка заслужава даденият като приложение регистър на политически понятия и категории, употребени в дефинитивен контекст в цариградския печат /1869-1877г./. Това оригинално и любопитно щастливо хрумване на Десислава Андреева е осъществено по впечатляващ начин. То ще привлече вниманието и на изследователи от много сродни науки.

Тази дисертация по безспорен начин доказва, че авторката е изграден млад научен работник, от когото и занапред могат да се очакват мащабни, новаторски научни изследвания по История на българската журналистика.

Ако имам някакви бележки, препоръки и пожелания те са свързани главно с необходимостта възрожденската ни журналистика да се изследва интегрално, в нейната неразлъчна цялост. Вярното твърдение, че за политическата комуникация на възрожденския ни печат от двете страни на Дунав може да се напише цяла дисертация съвсем не обезсилва критичната бележка, че в този труд е трябвало по някакъв начин поне да се маркира този проблем. Без да се вземе предвид тази комуникация не е възможно да се обрисова вярно и пълно нито цариградския, нито букурещкия ни печат.

Не е възможно да се пренебрегне такъв факт, например, като срещата на Васил Левски и П.Р.Славейков в Цариград през 1871 г. На нея се уточнява стратегията, която трябва да следват в. „Македония“ и в. „Свобода“. Взема се решение как да се поддържат тайни, но редовни връзки между двете издания. Нещо повече – решава се занапред дописниците към революционните комитети в страната да изпращат съобщения за всичко по-важно, станало в техния район, не само до в. „Свобода“, но и до в. „Македония“. Нямаме ли основание, при наличието на подобни факти, да възприемаме в. „Македония“ като легално издание на революционната партия?

Както е известно не малко участници в цариградската ни преса са ставали редактори и сътрудници на букурешки издания (Иван Богоров например). И обратното.

В отделни случаи, не много на брой, авторката разпостира изводи и обобщения, направени за цариградските издания, върху цялата ни възрожденска журналистика. Това впечатление, обаче, може да се дължи и на допуснатата езикова неточност.

В заключение: научните приноси в тази дисертация надхвърлят изискванията за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – История на българската журналистика).

Затова с удоволствие и без колебание ще гласувам с „ДА“, като съм уверен, че така ще сторят и останалите членове на журито.

Юли, 2014г

Проф. Филип Панайотов